

SADRŽAJ

Uredništvo	PREDGOVOR	5
Vatroslav Mimica	DIVLJE JAGODE NA PROPLANKU	7
	Poetski doživljaj komspiracije i revolucije — Revolucija-putokaz za život — Ulazak okupatora u Zagreb — Ilegalni rad u gradu — Prebacivanje u partizane — Ratno krštenje i stvarne borbe — Čudesna simbolika u »koloni po jedan« — Povratak u oslobođeni Zagreb — Okus divljih jagoda borbe	
Drago Mihaljević	SJEĆANJE NA 1. MAJ U PREDRATNOM ZAGREBU	17
	Crvena zastava na čelu kolone radnika	
Dušan Čalić	PRVI MAJ 1940.	19
Boris Markušić	NAJLJEPŠE RAZDOBLJE NAŠE MLADOSTI	24
	Miting u Savskim vrbicama — Hrana za ilegalce — Svježe parole svakog dana — Petica efikasnija od bombe	
Branko Cvjetanović	DANI PORAZA I DANI POBJEDE	28
	Put u Zagreb — nakon četiri godine i trideset i tri dana	
Aleksandar Flaker	IZ MIRA U RAT	32
	Bilješke o jednom zagrebačkom gimnazijskom razredu — Lijeva đачka grupa — Marksistički kružok Druge muške gimnazije — Organiziranje ljevičara unutar Civilne zaštite — Sudjelovanje u »Akciji Stadion« — U akciji »paljenja Stadiona«	
Milodar Radošević	IZGUBLJENA PJESMARICA	39
	Učili smo se drugarstvu i solidarnosti — Ključ ispod bačve s oleandrom — Konjsko meso uz molitvu	
Ico Simčić	IZMJENJENE ULOGE	43
Zdravko Pečar	ŠUSTERSKO ŠILO	45
	Moji đачki zanosi i razočaranja — Rad u HOČ-u — Priprema za veliki događaje — Rukovodilac tri »borbene grupe« — Neuspjelo odlazak u partizane — Na terenu po Bilogori — U proljeće opet u partizane	

Zlatko Prica	SLIKAR U BORBI	52
	Od đlačkog kružoka do partizana (1935—1944) — Intelektualno sazrijevanje — Slikarski rad u partizanima — S kazališnom družinom u Topuskom	
Andre Lušičić	PICEK ROJŽICA	56
	Briga o ilegacima i ljubavni jadi jednog skojevca — Izenadna premetačina — Prvi susret s malom ilegalkom — Dječaćka zaljubljenost — Najveća prepreka-bronhi bombom — Užasni film mašte — Neshvatljiva drugarica	
Ljubica Šmigmator	ILEGALNI RAD OSLOBODIO ME STRAHA OD USTAŠKOG DIVLJANJA	63
	Pravila konspiracije	
Emerik Krištofić	SKOJEVCI SU UPORNO IZVRŠAVALI SVE DOBIVENE ZADATKE	66
	Članstvo u SKOJ-u — Podvojenost omladine — Pokušaj vrbovanja — Bojkot — Područje djelovanja — Kolektivne akcije — Izvršeni zadaci — Sastranci — Udarna trojka — Hapšenje — Aktivnost u logoru — Internirac i povratnik	
Ivica Kranželić	DIVERZIJA U DOMOBRANSKOJ KASARNI U SELSKOJ CESTI 1942.	74
***	GORI SVILA	77
Mojmir Martin	PRIMORSKA ULICA — SUKOB I HAPŠENJE 11. OKTOBAR 1941.	79
	Gonka šala — Nova zapreka — Još jedna zapreka — Dilema je nestala — Priča o ranjenoj lisici — Kako sam pobjegao iz »Singh-Singa«	
Mira Paut-Grubor	»SING-SING« — TAJNI USTAŠKI ZATVOR	90
	Rijetka preživjela iz fašističkog mučilišta — Početak velike provale — Misteriozna kuća na Ksaveru — Kako je uhapšeno srednjoškolsko rukovodstvo — Nепrestana mučenja — Obilazak tajnog zatvora u slobodi	
Stjepan Cerjan	USTAJ, EVO USTASA!	95
	Zasjeda — Policajac — Potjera	
Slavko Komar	PISMO DRUGARICI ČOP	101
	Opis putešestvija Slavka Komara poslije akcije na ustaše kod Botaničkog vrta	
***	NAŠI RODITELJI — NAŠI SUBORCI	110
	Međusobni utjecaji — Strahovali su, ali su nam pomagali — Duboke ljudske dileme — Drugarice, upiši i mog sina — Nezaboravne istarske majke — Najbolji čuvari tekovina NOB-e — Njihov stan bio je uvijek na raspolaganju — Nezamjenjiva Mama	

Andre Lušičić	MAJKA — ANONIMNA HEROINA	123
	Veličina i dobrotu jednostavne žene-majke — Od prijekora do razumijevanja — Koka služi jajetu — Skrivanje pred Talijanima — Dobrota majke	
Emil Ivanc	ONI NISU PLAKALI	128
	Sin i mama Mahnič — Drugovi iz ćelije broj 26 — Na Marjančkovu grobu — Razgovor majke sa sinom	
Stjepan Neseć	»BOJKOT« SKOJEVACA	132
Boris Majer-Marić	ILEGALNI RAD OMLADINE U ZEMALJSKOJ ŠKOLI JDŽ	136
Ivan Očak	ZADATAK: SPASITI DRUGA VINKA	139
	Uspjele akcije omladine zagrebačke željezničke radionice — Ustaški povjerenik u radionici — Tko se preplašio tenkova? — Organizirana dojavna služba — Vinko Jeđut uhapšen — Kako je ostvaren plan spasavanja — Preko mitnice u partizane — Kratka biografija	
Šukrija Bijedić	SKUPLJANJE ORUŽJA	144
	Izvod iz sjećanja	
Sofija-Maša Pavičić — Zorka Fak-Horvatić	BORBENA PRVA ŽENSKA GIMNAZIJA	147
Mira Paut-Grušor	DRUGA ŽENSKA GIMNAZIJA U ZAGREBU	153
	Okupljanje i prve akcije — Oštre podjele učenica — Skojevsko rukovodstvo škole — Propast ustaške mladeži	
Sonja Škrinjar	DJEVOJKE IZ TREĆE ŽENSKE	157
	Tko je tko — Olga, Milka i Dubravka nisu dočekale slobodu — Sastanci poslije »svete mise« — »Tajanstvena« bilježnica — Neki čudni brojevi — Pad srednjoškolskog rukovodstva Narodne pomoći — Borba za svaku omladinku	
Zdravka Kravar-Vukadinović	ANTIFASISTIČKI RAD BUDUĆIH UČITELJA	162
	Napredni studenti na Visokoj pedagoškoj školi (1940—1945) — Povezanost studenata pedagogije s radničkim pokretom — Organizacija SKOJ-a na VPS — Proširenje skojevskih veza	
Ljudevit Dežmar	KAKO SMO SE BORILI	167
	Skojevci na Prvoj muškoj realnoj gimnaziji — Okupacija — Savica i zbor na Jarunu — Selidba škole i kemikalija — Abeceda borbenosti — Šećer iz vornice »Pokorni« — Školske zidne novine	
Ivo-Rođa Lovinčić	DOŠLI SMO U NOVU SREDINU	172
	Skojevci u Drugoj realnoj gimnaziji	

Rudi Zadavec	NI TREĆA MUŠKA NIJE ZAOSTAJALA Slobodarski pismoslikari — Prve žrtve — SKOJ, najjača politička snaga u školi — Na borbenim zadacima	176
Zorka Fak-Horvatić, Gita Gselman-Svetličić, Slavica Jarh-Grimšić	PROVJERAVANJE U AKCIJAMA Skojevci na Trgovačkoj akademiji — Napredni nastavnici — Pet razrednih aktiva	181
Zlata Bedeković-Barišić, Sofija-Maša Pavičić	MENZA I ĐAČKI DOM, NAŠA IDEALNA LEGALNA STJECIŠTA	185
Josip Čiković	ŠTRAJK ĐAKA OBRTNE ŠKOLE	188
Zorka Đermanović- Prodanović	PROTEST UČENIKA UČITELJSKE ŠKOLE Protest, »mračni tipovi« i »cvijet mladosti« — Kazne zbog samovoljnog odsustvovanja od obuke — Odjednom smo svi postali odrasli	191
Janko Tompa	VRIJEME FORMIRANJA NAPREDNE OMLADINE Počelo je s »kružocima« — Veseli đачki izleti — Što da se radi? — S maslačkom u zupučku — Nagazne mine — »Bombice« za potpaljivanje	195
Zlatko Munko	PROF. PETAR LASTA Stvarao je atmosferu rada i povjerenja — Došlo pile da uči koku — »Sjeme bune u prosvjetnom hramu« — Nećemo propasti, pobijedit ćemo	201
***	NAŠ VITAS Bivši učenici III muške realne gimnazije sjećaju se svog razrednika prof. Vladimira Vitasovića	205
Željko Dežmar	ZAR DA SE STIDIM PRED VAMA? Sjećanje na prof. Antona Kajfeša	209
Andela Šrajber-Hrvatini	AKTIVNOST NAPREDNIH STUDENATA NA MEDICINI	211
Drago Grdenić	KEMIJOM PROTIV OKUPATORA Sjećanje iz studentskih dana 1941/42	215
***	SKOJ NA EKVŠ U sveučilišnom odboru za Narodnu pomoć — Leci u čast 24-godišnjice Oktobarske revolucije — Usprkos gubicima organizacija sve jača	220
Alfred Jaeger	STUDENTSKE DJELATNOSTI NA TEHNIČKOM FAKULTETU Brucoški dani — Prva kandidatura — Izborna pobjeda na tri sekcije Tehnike — Ljevica pobjeđuje na Tehnici	225

Ante Dumić	STUDENTSKI POKRET NA VETERINARSKOM FAKULTETU	232
Ante Dumić	MILAN BOROŠAK Politizirana generacija »brucosa« — Sigurno sklonište i prenočište — Tko je »Miki«? — Borac žumberačko-pokupskog odreda	240
Ante Dumić	JAROSLAV CHVALA Uvijek u prvoj borbenoj liniji — Pobjeda na izborima za stručni klub — Optimist i u logoru — U smrt sa crvenom kravatom	244
Branko Gumbalter	STUDENTI AGRONOMIJE U ZAGREBAČKOM RADNIČKOM POKRETU	247
Oto Žunko	NAPREDNI STUDENTI SA ŠUMARSKOG FAKULTETA	255
Grupa autora	STUDENTI FILOZOFSKOG FAKULTETA U REVOLUCIONARNOM OMLADINSKOM POKRETU	258
Antun Gertner	POLITIČKI ŽIVOT STUDENATA FARMACIJE PRIJE RATA	264
Emil Cossetto	RAD STUDENTSKOG AKTIVA NA MUZIČKOJ AKADEMIJI (1941—1945)	267
Ivo Vuljević	MUZIČKA AKADEMIJA U ZAGREBU UOČI I ZA VRIJEME FAŠISTIČKE OKUPACIJE Prilog sakupljanju građe	271
Josip-Bobi Marotti	IZ GLUMAČKE ŠKOLE U PARTIZANE	274
Alfred Jaeger	MOJ PRVI ILEGALNI SASTANAK	277
Vjeko Gnjatović	BRZO REAGIRANJE Akcija našeg simpatizera u policiji	278
Rudolf Kurelić	PRIMJERI SNALAŽLJIVOSTI ILEGALACA	280
Mauricioje Magašić	ODLAZAK U PARTIZANE	281
Ivan Dorčić	PONOVO U PARTIZANE Pred kućom na Svibovcu — Bolnica u šumi	285
Stjepan Cerjan	U PARTIZANE	290
Krešimir Gredelj	U SKOJEVSKOJ GRUPI Skupljanje Crvene i Narodne pomoći — Ivica Meleš formira skojevsku grupu — Rezanje telefonskog kabela — Dogovor za sabotazu — Jankova smrt	293
Vera Klancir-Čosić	ILEGALNI RAD NA TREŠNJEVCI	296
Vjekoslav Pavlinić	SKOJEVCI CIGLENICE U BORBI ZA SLOBODU Osnivanje komunalnog društva »Ciglednica«; rješavanje nekih komunalnih i socijalnih problema —	302

Aktivnost omladinske sekcije — Djelatnost ženske sekcije — Zabrana rada društva — Kapitulacija, skupljanje oružja, ustaški teror — Skojevci i simpatizeri u akciji — Formiranje skojevske grupe, kvartovskog rukovodstva i sedam skojevskih grupa — Smrt Rudija Posarića — Formiranje i djelatnost skojevskih udarnih grupa — Smrt majke

Emil Ivanc	OD ČULINCA DO ČRNOMERCA	313
Mijo Krošelj	NA PEŠČENICI 1940—1943	315
Katica Mažuran	POSLJEDNJA POČAST DRUGOVIMA	319
Ernest Mezga	O RAJONSKOM KOMITETU SKOJ-a MAKSIMIR	321
Ernest Mezga	SKOJEVSKE GRUPE DONJE SVETICE (1941 — SIJEČANJ 1943)	324
	Raspačavanje proglaša — Pisanje parola uz »zaštitu«	
Vinko Lovrić	HORVATI — SIGURAN PUT ZA ODLAZAK U PARTIZANE	329
Predrag Vranicki	MALA ODISEJA JEDNOG SKOJEVCA	332
	Zagrepčani na Žumberku krajem 1943 — Bijeg pod okupacijom u rodni kraj i partizane — S omladinskom jedinicom po okolici Zagreba	
Jaikov Sirotković	PARTIZANSKIM STAZAMA DO POVRATKA U ZAGREB	335
	U borbi i u sanitetskim jedinicama — Rad u SKOJ-u i hapšenje — Dva pokušaja odlaska u partizane — Rad u sanitetu — Bilo je i veselih zgoda — U Zagrebačkom odredu do oslobođenja grada	
Tvrtko Švob	TREĆE HAPŠENJE NIJE IM USPJELO	343
	S buketom ruža u partizane — Kad veterinar liječi ljude	
Zdenko Podboj	PREKO ODRE I KUPE U KORDUN	346
	Priprema za odlazak — Napokon-odlazak!	
Ivo Vuljević	BORBA ZA RADIO-STANICU	351
	Kako je Radio Zagreb sačuvan od ustaškog razaranja	
Ivo Padovan	PAO JE U BORBI ZA RADIO-STANICU	354
	Sjećanje na Franka Padovana — Oslobođenje Francka iz privremenog logora — Prebacivanje drugova u partizane	
Dražan Kalogjera	AKCIJE SKOJEVACA PRILIKOM OSLOBOĐENJA ZAGREBA	357

Ivan-Sokol Ožbolt, Blaž, Rusek, Stjepan Paž Zora Pavlović, Ivo Safran	PREŠLI SMO SAVU	359
	Prve pjesme slobode — Na savskom mostu — Prvi smo ušli — Na Jelačićevu trgu-nikoga — Prethodnica u Vlaškoj — Borba za radio-stanicu — Prve žrtve — Pregrupiranje u suton — Zauzimanje studija	
Ico Simčić	OMLADINA U SLOBODNOM GRADU	363
	Sjećanja na 1945. godinu — Sprečavanje pustošenja okupatora — Zanos i aktivnost omladine poslije oslobođenja — Prerevno uklanjanje omrznutih natpisa	
Jure Bilić	ŠIROKO OKUPLJANJE OMLADINE POSLIJE OSLOBOĐENJA ZAGREBA	368
Jerko Baković	NASA RAJKA	372
	Utjecaj napredne profesonice — Svestrana angažiranost — U trafici sa sestrom Zdenkom — Rajka-narodni heroj	
Vlado Mađarević	SVIJETLI LIK MIRKA BEDEKA	375
	Rad u partijskoj ćeliji na Pravnom fakultetu	
Herman Buršić i Dušan Tumpić	OD KERESTINCA DO BOSNE	379
	Vladimir Božac — SKOJ u internatu — Član Sveučilišnog komiteta — Na oslobođenom teritoriju — Djevojka s crvenim šalom — Polit-komesar bataljona	
Stjepan Cerjan	GVOZDEN BUDAK	383
	S puškom kroz cijeli grad — Odijelo za druga Martinija — Tu ne pomažu nikakve batine — Šećer u rezervoare! — S borcima do kraja	
Franjica Budak	MOJ GVOZDEN	386
	Pisma Gvozenove majke — Franjice Budak	
Ante Dobrila	JANDRIJA ČORKOVIĆ	387
Ranka Stojavljević	NADA DRAGOSAVLJEVIĆ (1922—1942)	390
Mira Paut-Grubor	MOJA DRUGARICA SONJA	393
	Obitelj Fabijanići — Najmlađa Sonja — »Da i ja pomognem« — Na robiji kod opatica — Kraj u Jasenovcu — Sonjina pisma	
Branko Gumbalter	IZ ZAGREBA U JADOVNO	399
	Marko Fortil (1918—1941)	

Marijan Kos-Rucak, Oldrich Židek, Stipe Ugarković	JOSIP GRANDA U Jožinom Šešinovcu prve skojevske i partijske organizacije — Uskoro prve akcije s Grandom u Zagrebu — Grandina pljuska ustašama	401
Jela Jančić-Starc	LJUBICA FILIPOVIĆ-UZELAC (1913—1978)	405
Branko Škrinjar	VLADO GRGAŠEVIĆ Omiljen među radničkom omladinom — »Mladost«-žarište naprednog omladinskog pokreta — Hapšenje na Cvjetnoj cesti	407
Višnja Habunek-Lozica	ŽIVOT I SMRT MOG BRATA IVICE Posljednji dan ubijenog sekretara MK SKOJ-a Ivice Habuneka	411
Viktor Habuš, Božidanka-Kika Damjanović	»POSLJEDNJU BOMBU OSTAVIO ZA SEBE« Život i smrt Andrije Habuša	413
***	IVO ILAK Isticao se svojom sposobnošću i smjelošću	415
Zorka Fak-Horvatić	ANTENORE-ANTE JELČIĆ	417
Branko Hiršl	UZOR REVOLUCIONARNOG BORCA Sjećanje na Ivana-Bartola Komadinu	421
Zdenko Cvrlje	MARKO KOMAR Mladenačka eruptivna energija — Mlad skojevac čuva svog brata — Nikoga nije odao	424
Ana Kulušić	UBILI SU MI BRATA Lik člana MK i PK SKOJ-a Josipa Kulušića	427
Anđelka Germovšek	RAJKA	430
Joža Horvat	MARIJANA Plemeniti lik revolucionarke Marijane Lozar-Novosel — Kratka biografija	433
Mojmir Martin	VINKO MEGLA I NJEGOV PRVI USTAŠA	435
Emil Ivanc	POGIBIJA VINKA MEGLE	440
Dušan Tumpić	POSLJEDNJI SUSRET S LJUBOMIROM Sve veće i opasnije akcije — Sekretar liburnijskog komiteta — Divan drug, snažna, humana ličnost — Ljubo se nije probio	441
Vera Nemet	O MOME SINU	446

Savo Zlatić	DVA PRIJATELJA — DVA PALA BORCA	449
	Sjećanje na studentske rukovodioce Ozrena Novosela i Mirka Tomičića — Otpor studenata diktaturi — Aktivnosti studenata ljevičara — Novosel i Tomičić u prvim redovima — Obnova partijskih organizacija na Sveučilištu — Primjermi životni putevi Mirka i Ozrena — Hapšenje i pogibija	
Marija Stipković-Polak	RJEČITA BIOGRAFIJA	459
	Sjećanja na Josipa-Pepu Polaka	
Ratomir Kokić	CRVENI DŽEMPER	463
	Lik mlade revolucionarke Mile Perić	
Ante Vesanović	JOSIP RAKAR	465
	Uvijek prijazan i vedro raspoložen — Među najboljim studentima — Prvi koraci javne djelatnosti — Kroz ustaške logore do ćelije broj 3	
Slavko Komar	BRAĆA ŠPALJ — TRI POKOŠENA JABLANA	469
	Milan — Branko — Luka	
Rade Bulat, Vjenceslav Richter	NIKO TOMIĆ I SERGIJE VUKOVIĆ	472
	Dva druga i prvoborca sa Tehničkog fakulteta — Niko: dijelit ću sudbinu svojih drugova — Na čelu borbe za prave interese studenata — Snaga argumentata — Nemam se čega odreći — Sergije: drugarstvo i ljudska solidarnost prije svega — Svojim primjerom uvijek je oduševljavao — Nepopravljivi ljevičar — Hrabrost do kraja	
Branko Gumhalter	IZ ZAGREBA U LIKU U JESEN 1941.	479
	Safet Travanjkić	
Jozo Petričević	DAVOR TRINAJSTIĆ	481
	Bile su mu tek 22 godine... — Bijeg od talijanskog fašizma — Zidne novine što »mirišu komunistički« — Naša kola netko vuče natrag	
Prilog	REVOLUCIONARNI OMLADINSKI POKRET U ZAGREBU 1919—1945	487
	Građa za bibliografiju	
	KAZALO IMENA II KNJIGE	527